

Fogadja tehát mindenki megértéssel, szeretettel a nemes cél érdekében fáradozó diákokat, és jó szívvel ajánlja fel adományait az érettük harcoló honvédek számára. Akikhez pedig véletlenül nem jutnak el az adománygyűjtők, azok keressék fel a Botond Bajtársi Egyesület hivatalos helyiségét a főiskola Boldogasszony sugárút 6 szám alatti épületének alagsorában, és jelentsék be, vagy vigyék el maguk adományait.

Délmagyarország XVIII. (1942) február 26. 4. oldal

553. A tanárképző ifjúsága impozáns lefolyású gyűlésen kérte sérelmei orvoslását

Memorandumot intéztek a vallás- és közoktatásügy miniszterhez

Impozáns lefolyású nagygyűlést tartott szerdán délelőtt a szegedi Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola ifjúsága. A nagygyűlésen azokat a problémákat tették szóvá és keresték rájuk a megoldást, amelyek már régóta fájó kérdései a főiskolás fiatalságnak és a magyar polgár iskolai tanárságnak. Mintegy 500 főiskolai hallgató és hallgatónő szorongott a főiskola zsúfolásig megtelt nagytermében, és a fiatalság, vérmérsékletének megfelelő hangnemben, de mindég komoly és túlzásoktól mentes hangon tárgyalta a saját életére nézve sorsdöntő problémákat. A nagygyűlésen elejétől végéig jelen volt a tanári kar, élén Schilling Gábor, is és megértéssel hallgatta az elhangzott jókívánásokat.

Horváth József, a főiskolások hivatásszervezetének elnöke nyitotta meg a nagygyűlést és a vendégként jelenlévő tanári kar üdvözlése után rámutatott azokra az okokra, amelyek a gyűlés összehívását szükségessé tették. Nagyjából a főiskolai ifjúságnak az egyetemi ifjúsághoz viszonyított kedvezőtlenebb helyzetében és a polgári iskolai tanárság meg nem felelő dotálásában jelölte meg ezeket az okokat. Kijelentette: a főiskolás fiatalság tudatában van, hogy a magyarság sorsdöntő napokat él. A lemondásra, az önfeladásra a magyar történelem folyamán talán még soha nem volt annyira szükség, mint most, mégis, vagy talán éppen ezért szóvá kell tenni a főiskolás fiatalság és a polgári iskolai tanárság helyzetét. A főiskolás ifjú, akiből a nemzetnevelés egyik legfontosabb tényezője, a polgári iskolai tanár lesz, tudatában van, hogy felelősséggel tartozik a nemzet sorsának alakításáért, éppen ezért kötelessége a saját sorsának alakulását is kedvezően befolyásolnia. Mi sem áll távolabb a főiskolai fiatalságtól, mint a felelőtlen hangulatkeltés, de ki kell jelenteni, hogy a helyzet feltárása, még az ország mai állapotában is jogos és azok orvoslása kötelesség. Bejelentette, hogy memorandumot készítettek, amelyet fel fognak olvasni és felterjesztenek a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Az elnök szavait nagy taps és éljenzés kísérte.

Gertig Béla a diákszociális osztály vezetője sorra vette azokat a sérelmeket, amelyeknek orvoslását kéri a főiskolás ifjúság. Rámutatott, hogy hiteles statisztikai adatok szerint a főiskola hallgatósága öt éves tanítóképző intézeti tanulás után

kerül a főiskolára, mégis 9 év szakadatlan tanulás után, mint polgári iskolai tanár alig kap valamivel több fizetést, mint egy tanító. A főiskolások első kívánsága, hogy nyissák meg előttük a IX. fizetési osztályt, tanár korukban a X. helyett a IX. fizetési osztályban kezdhessenek, és egész a VI. fizetési osztályig juthassanak. Másik fontos kívánság, hogy a 40 éves szolgálati időt, a gimnáziumi tanárokéhoz hasonlóan szállítsák le 35 évre. Kéri, hogy a tanügyi fogalmazói karba a polgári iskolai tanár is bekerülhessen, végül pedig, mint legelsősorban teljesítendő kívánságot terjesztik elő, hogy a főiskolát ténylegesen emeljék főiskolai rangra, és az itt abszolvált 4 év feleljen meg egyetemi képesítésnek, és doktorátus alapjául is elfogadják. Kijelentette a szónok, hogy a főiskolás fiatalság nem címek után fut, csak munkájának elismerését akarja ezzel elérni, és a társadalmi állásának megfelelő rangot akarja kiharcolni. Azzal végezte beszédét, hogy a főiskolák elnéptelenedését és a polgári iskolai tanárhiányt, amely már most nagy gondot okoz az illetékeseknek csak ezeknek a kívánságoknak a teljesítésével lehet megakadályozni. A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után Horváth József felolvasta a kultuszminisztériumhoz intézendő szöveget.

A memorandum feltárja a miniszter előtt, hogy a főiskola ifjúsága mély fájdalommal látja azt, hogy jövendő pályáján nem erkölcsi, hanem anyagi vonatkozásban nem élvezheti azt a megbecsülést, melyet 4 éves főiskolai végzettsége után azt a derék, kötelességtudó, magyar szívvel bíró ifjúságot künn az életben valóban megilletné. Ennek az állapotnak a megszüntetése érdekében a következő kívánságok teljesítését kéri:

1. Kéri, hogy a polgári iskolai tanár a IX. fizetési osztály 3. fokozatának megfelelő anyagi javadalmazással kezdje a működését kinevezése után.
2. Kéri a 40 éves szolgálati idő 35 évre való leszállítását.
3. Kéri, végzettségük biztosítsa, hogy a feltételeknek megfelelően doktori szigorlatot tegyenek.
4. Kéri végül, hogy a polgári iskolai tanári diplomát valóságos főiskolai végzettségnek elismerve a tanügyi fogalmazói személyzet részére előírt képesítésekkel egyenrangú legyen.

Néhány rövid hozzászólás után a gyűlés résztvevői határtalan lelkesedéssel, szavazás nélkül, egyhangú felkiáltással fogadták el a memorandumot és kérték felterjesztését a kultuszminiszterhez.

Gordos István a főiskolai hivatásszervezet sajtóosztályának vezetője, a „Sorsforduló” szerkesztője intézett ezután beszédet a hallgatóságához kérve főiskolás társait, támogassák a meginduló lapot, amely elsősorban a memorandumban összefoglalt célokért küzd és harcol, hogy a főiskolai ifjúságot, a polgári iskolai tanárságot kiemelje a szellemi proletárság köréből, a kicsinyes nyárspolgári sorból, amelybe jelenlegi anyagi helyzete kényszerítette. Beszéde további során rámutatott arra, hogy a főiskolai ifjúság nem jól érzi magát Szegeden, mert sem a város hatóságai, sem közönsége részéről nem részesül megfelelő támogatásban.

A hallgatóság részéről élénk helyeslés volt a válasz a szónok szavaira. Horváth József ezután bezárta a lelkes lefolyású ifjúsági nagygyűlést.

Délmagyarország XVIII. (1942) február 26. 3–4. oldal

554. Magyarságismereti Munkaközösség

Az első félévben elég későn indultunk. A munka megkezdését nehezítette a jelentkezők egy részének tehetetlenségi nyomatéka. Mintegy hatvanan írták be a nevüket a jelentkezéskor a munkaközösség rovatába, mi meg voltunk elég hallgatógok hozzá, hogy azt gondoljuk, 60-an részt is vesznek első szóra a munkában. Beteges idealizmusunkat nem törölte el sem a tapasztalat, sem az idő, így azt gondoltuk az egyetemi ifjúság elég őszinte ahhoz, hogy ha beírja, részt vesz a munkában, akkor részt is vesz. Most is csak azt közöljük az illetékesekkel, hogy nem változtuk, hiába jelentkeztek először tízen, 15-en, végül is 25-en, mi javíthatatlanul a hatvanat, sőt mivel azóta egy félév elmúlt a 100 nemcsak jelentkezőt, de résztvevőt is várjuk.

Időközben megtörtént a tisztikar megválasztása. Bartucz [Lajos] professzor úr a munkaközösség gondolatától kezdve mindig mellettünk állt, és ő volt szíves elvállalni a tanárelnökséget. Eddig is sokat köszönhattünk neki, s tekintve széleskörű érdeklődését és tudását, ami az antropológia és a fajbiológia mellett a hungarológia többi ágára is kiterjed, tudjuk, hogy ezután is sokat várhatunk tőle.

A munkaközösség célja hármas:

Minél szélesebb körben, lehetőleg az egész egyetemi hallgatóságban felébreszteni a vágyat önmagunk és a magyarság teljes körű megismeréséhez. Öntudatosítani minden területen azt, ami bennünk igazán magyar.

A hungarológiai szakkutatás, a résztvevők érdeklődésének megfelelő téren.

A magyarság feladatainak oldozgatása. Falusegítés, nevelés.

Az első célt szolgálja a heti előadássorozat. A bevezetőt éppen Bartucz professzor tartotta „Magyarságismeret – magyarságtudomány” címmel. Útmutatóan határozta meg a ránk váró feladatokat, a munka módszerét és az előttünk álló lehetőségeket.

Utána Bálint Sándor egyetemi magántanár előadásai legközvetlenebb környezetünket, városunkat, Szegedet ismertette meg velünk. Történetét, múltját, jelenét, szerepét, lelkét, szellemét, az itt is tömegesen ránk váró és megoldandó feladatokat a szegedi magyarság kutatása terén.

Balla Péter a népdalról szóló hanglemez bemutatóval ismertette meg azt a nagy értéket, amelyet az évezredek magyar dal számunkra jelent.

A második célt jóformán Ortutay Gyula egy. magántanár által vezetett Népköltészeti gyűjtőmunka c. szeminárium jelentette, ahol első félévben elméleti előkészítése folyt a meginduló tápai gyűjtőmunkának.

Harmadik feladat betöltését a népfőiskola jelentette.